A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)
2005. március 17. *

Tartalomjegyzék

I — A jogvita tényállása ..... I - 2229

A — A szerződés ..... I - 2229

1. A szerződés célkitűzései ..... I - 2230

2. A munkák előírt lefolyása ..... I - 2232

3. A Bizottság általi ellenőrzés ..... I - 2235

4. A pénzügyi rendelkezések ..... I - 2235

5. A megtérítések ..... I - 2237

6. A választottbírósági kikötés ..... I - 2238

B — A szerződés teljesítése ..... I - 2238

C — A Bizottság által teljesített kifizetések és a megtérítés iránti kérelem ..... I - 2240

D — Három alperes felszámolása ..... I - 2242

1. InterTeam ..... I - 2242

2. A-Consult ..... I - 2242

3. Ision ..... I - 2243

II — A Bíróság hatásköréről ..... I - 2243

A — A jogi háttér ..... I - 2243

B — A választottbírósági kikötés alkalmazhatóságáról ..... I - 2244

III — A kereset elfogadhatóságáról, amennyiben az három felszámolás alatt álló vagy már felszámolt társaság ellen irányul ..... I - 2246

A — A jogi háttér ..... I - 2247

1. A közösségi jog ..... I - 2247

2. A nemzeti jog ..... I - 2252

* Az eljárás nyelve: német.

B — Az InterTeam elleni kereset elfogadhatóságáról ..... I - 2253

C — A kereset A-Consult és Ision ellen irányuló részének elfogadhatóságáról ..... I - 2254

D — A Bizottság kiegészítő kereseti kérelméről ..... I - 2256

IV — Az AMI Semiconductor, az Intracom, az Euram és a Nordbank ellen irányuló kereset megalapozottságáról ..... I - 2258

A — A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontjára alapozott megtérítési jog I - 2258

1. Az egyetemleges felelősségről ..... I - 2259

2. A Bizottság által fizetendő pénzügyi hozzájárulás kiszámításáról ..... I - 2261

B — A BGB 812. §-a alapján történő megtérítés ..... I - 2264

V — Az Intracom viszontkeresetéről ..... I - 2265

A költségekről ..... I - 2266

A C-294/02. sz. ügyben,

az EK 238. cikk alapján a Bírósághoz 2002. augusztus 12-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: G. Wilms, meghatalmazotti minőségben, segítője: R. Karpenstein Rechtsanwalt, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **AMI Semiconductor Belgium BVBA** (korábban: Alcatel Microelectronics NV, székhelye: Audenaarde [Belgium], képviselik: M. Hallweger és R. Lutz Rechtsanwälte),

az **A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (felszámolás alatt)** (székhelye: Bécs [Ausztria], képviseli: E. Roehlich Rechtsanwalt),

az **Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry** (székhelye: Athén [Görögország], képviselik: M. Lienemeyer, U. Zinsmeister és D. Waelbroeck ügyvédek),

az **ISION Sales + Services GmbH & Co. KG (felszámolás alatt),** (székhelye: Hamburg [Németország], képviselik: H. Fialski és T. Delhey Rechtsanwälte),

az **Euram-Kamino GmbH** (székhelye: Hallbergmoos [Németország], képviselik: M. Hallweger és R. Lutz Rechtsanwälte),

a **HSH Nordbank AG** (korábban: Landesbank Kiel Girozentrale, székhelye: Kiel [Németország], képviselik: B. Treibmann és E. Meincke Rechtsanwälte),

az **InterTeam GmbH (felszámolás alatt)** (székhelye: Itzehoe [Németország], képviselik: M. Hallweger és R. Lutz Rechtsanwälte)

alperesek ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, S. von Bahr és K. Schiemann (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: M.-F. Contet főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. július 8-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2004. szeptember 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága azt kéri a Bíróságtól, hogy egyetemes adósokként kötelezze az alábbiakat: AMI Semiconductor Belgium BVBA, korábban

Alcatel Microelectronics NV (a továbbiakban: AMI Semiconductor), belga jog szerinti gazdasági társaság, A-Consult EDV Beratungsgesellschaft mbH (a továbbiakban: A-Consult), osztrák jog szerinti gazdasági társaság, az Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry (a továbbiakban: Intracom), görög jog szerinti gazdasági társaság, valamint az ISION Sales + Services GmbH & Co. KG, korábban AllCon Gesellschaft für Kommunikationstechnologie mbH (a továbbiakban: Ision), Euram-Kamino GmbH (a továbbiakban: Euram), HSH Nordbank AG, korábban Landesbank Kiel Girozentrale (a továbbiakban: Nordbank) és az InterTeam GmbH (a továbbiakban: InterTeam), valamennyi német jog szerinti gazdasági társaságok (a továbbiakban, együttesen: az alperesek), hogy a részére fizessék meg 317 214 euró kamatokkal növelt összegét az „Electronic Commerce Fulfilment Service for the Electronics Industry (ECFS/E)" (Elektronikus kereskedelem teljesítési szolgáltatás az elektronikai iparért) elnevezésű, 26927. sz. Esprit-terv (a továbbiakban: a terv) keretében ezekkel a gazdasági társaságokkal kötött szerződés (a továbbiakban: a szerződés) teljesítése során kifizetett előlegek megtérítése címén.

I — A jogvita tényállása

A — *A szerződés*

2 1998. június 8-án az Európai Bizottság által képviselt Európai Közösség az alperesekkel szerződést kötött az ez utóbbiak számára a terv megvalósításához nyújtott pénzügyi hozzájárulásról.

3 A szerződést angolul fogalmazták. A 10. cikke értelmében a német jog az irányadó rá.

4 Az alperesek a szerződés 1. cikkének 1.1 pontja szerint kötelesek „egyetemlegesen teljesíteni a szerződést a Bizottság felé az I. mellékletben felsorolt munkákat illetően a 18 hónapos határidő alatt".

5 A szerződés 1. cikkének 1.2 pontja szerint:

„A *vis maior* esete kivételével (beleértve a sztrájkot, a munkabeszüntetést és az egyéb olyan eseményeket, amelyek a szerződő felek ellenőrzésén kívül esnek) a szerződő felek megteszik az ésszerű erőfeszítéseket a terv céljainak elérése végett, és azért, hogy teljesítsék a mulasztó szerződő fél kötelezettségeit. Egyik szerződő fél sem köteles az ésszerűen ellenőrizhetőn túlmenő intézkedéseket tenni, vagy valamely mulasztó szerződő fél tartozásának összegét visszatéríteni, kivéve, ha a mulasztáshoz maga is hozzájárult. A *vis maior* esetén megteendő inézkedésekről a szerződő felek megállapodnak."

1. A szerződés célkitűzései

6 A szerződés célja az 1. cikkének 1.1 pontja szerint az I. mellékletben felsorolt munkák elvégzése.

7 A terv tartalmának e melléklet első részében szereplő összefoglalása szerint a terv célja, hogy lehetővé tegye a félvezetők felesleges alkatrészeinek közvetítő igénybevétele nélküli értékesítését az elektonikai ipar vállalkozásai között, ily módon

csökkentve az ügyleti költségeket. A terv megvalósítása megkönnyítette volna ezt a helyzetet:

— összegyűjtve globális szinten a túlkínálatot és a kielégítetlen keresletet,

— fenntartva a létrehozott kereskedelmi ügyletekre vonatkozó kereskedelmi folyamatokat,

— elvégezve a küldemény szállítását és az adásvételi szerződés teljesítéséhez szükséges nyilatkozatok megtételét, és

— kiterjesztve az elektronikus kereskedelem használatát az eletronikai ágazatban.

Ugyanezen összefoglaló szerint a terv lehetővé teszi az elektronikai iparban:

— a kereskedelmi piacok kibővítését és a működési költség csökkentését a globális információcsere-technológia használatának köszönhetően,

— a határ nélküli elektronikus kereskedelem használatát a globalizált gazdaságban.

A három fő célt az említett összefoglaló az alábbiak szerint sorolta fel:

— a különféle fő (kulcs) szolgáltatások integrálása az elektronikai iparba,

— a jövő felhasználói és szolgáltatói szakmai IT-környezetébe integrálható megfelelő interfész létrehozása a hatékony tőzsdei rendszer számára,

— az elektronikai ipar ágazatában az elektronikus kereskedelem növekedő fejlődésének ösztönzése, amely magában foglalja a rendszerhasználat jutalmazása eszközeinek fejlesztését („bónusz összetevő") és a terv végrehajtását követő költséghatékonyság-javulás mennyiségi meghatározása eszközeinek fejlesztését.

2. A munkák előírt lefolyása

8 A szerződés 2. cikkének 2.1 pontja szerint a terv teljesítésére előírt határidő 1998. május 1-jétől számítva 18 hónap volt, azaz 1999. október végéig tartott.

9 A szerződés a I. melléklete második része 2. címének 2.2 pontjából következik, hogy az előírt munkák nyolc munkaprogramba („workpackages") kerültek csoportosításra, amelyek eredményeképpen összesen 29 szolgáltatást („deliverables") kellett teljesíteni. Az első munkaprogram a következő szolgáltatásokat írta elő:

„1. munkaprogram: A releváns kereskedelmi eljárások azonosítása

1.1 feladat Kereskedelmi folyamatok a felhasználó weboldalán (0–2 hónap)

Alkatrész-beszerzési folyamatok

A felesleges alkatrészek ellenőrzése és kezelése

Minőségi eljárás (ISO 9000 stb.)

Egyéb szállítók

Alkalmazott fizetési módok

Új fizetési módok

1.2 feladat Szoftver interfész (0–2 hónap)

Interfészek ipari felhasználók által használt kereskedelmi szoftverekkel

Szoftverinterfész: bankok

Szoftverinterfész: szállítók

SAP-specifikus paraméterek meghatározása

1.3 feladat Az IT-környezet értékelése (0–2 hónap)

Személyi számítógép, munkaállomás, helyi hálózatok

Személyi számítógépek és hálózatok operációs rendszerei

Internet-hozzáférés, intranetek"

10 Az egyes szerződő feleknek a különböző munkaprogramok teljesítésében játszott szerepét meghatározó táblázatok a szerződés I. melléklete második része 2. címének 2.2 pontjában is szerepelnek.

11 Az 1. sz. munkaprogramban a szerződés I. mellékletének 40. és 41. oldalán szereplő táblázat szerinti felosztás a következő:

Feladat	Fél	Hozzájárulás
1.1	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	A felhasználók weboldalán valamennyi olyan kereskedelmi folyamat meghatározása, amelynek köze van az ellenőrzéshez, az értékesítéshez, a felesleges készlethez, és az elektronikai anyag beszerzéséhez
1.2	[Nordbank]	A készpénzátutalás módszereihez és a számlaellenőrzéshez szükséges interfész meghatározása
	[Euram]	A szállítási költségek, a szállítási megrendelések közvetítésével járó költségek és ugyanezen megrendelések követéséhez szükséges interfészek meghatározása
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	A kereskedelmi szoftverhez szükséges interfészre vonatkozó részletek táblázat formájában való bemutatása
1.3	InterTeam	Az IT-környezet értékelése a terv valamennyi résztvevője esetében, beleértve a használt szabványokat
		Annak független értékelése, hogy az alkalmazandó építészet megfelel-e a korszerű szabványoknak
	[Nordbank]	Együttműködés az InterTeammel a helyi IT-környezet elemzésében
	[Euram]	Együttműködés az InterTeammel a helyi IT-környezet elemzésében
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Együttműködés az InterTeammel a helyi IT-környezet elemzésében

3. A Bizottság általi ellenőrzés

12 A szerződés II. mellékletének 8. cikke alapján a Bizottság a szerződéssel kapcsolatban szakértők segítségét vehette igénybe. Ebben az esetben a Bizottságnak meg kellett tennie a megfelelő intézkedéseket annak biztosítására, hogy az említett szakértők ne hozzák nyilvánosságra vagy ne használják fel a részükre átadott bizalmas adatokat. Az ezekre a szakértőkre vonatkozó részletes adatokat előzetesen közölni kellett a Bizottság szerződéses partnereivel, és a Bizottságnak ésszerűen figyelembe kellett vennie a szerződéses partnerek által megfogalmazott és jogos kereskedelmi érdekekkel indokolt kifogásokat.

4. A pénzügyi rendelkezések

13 A szerződés 3. cikke szerint a terv megtéríthető költségeinek végösszegét 1 080 000 ECU-re becsülték. Ugyanezen cikk előírta, hogy a Bizottság hozzájárulásának e költségek 50%-át, legfeljebb 540 000 ECU összeget kell fedeznie. A felszámítható költségeket a szerződés I. melléklete alapján kellett kiszámítani, és a II. melléklet 18–20. cikke tartalmazta a megtéríthető költségek kiszámítására vonatkozó pontos ismérveket.

14 A szerződés I. mellékletének 6. oldalán szereplő táblázatban a teljes megtéríthető összeg alperesek közötti felosztását a következőképpen részletezték:

— InterTeam: 153 500 ECU;

— Ision: 70 000 ECU;

— Euram: 40 000 ECU;

— Nordbank: 10 000 ECU;

— AMI Semiconductor: 97 000 ECU;

— Intracom: 68 000 ECU;

— A-Consult: 101 500 ECU.

15 A szerződés I. mellékletének 56. és 57. oldalán szereplő táblázat adja meg, hogy az egyes szerződő feleknek hány munkahónappal kell hozzájárulniuk az egyes szolgáltatások teljesítéséhez.

16 A szerződés 4. cikke szerint a Bizottság hozzájárulásának kifizetése a következőképpen valósul meg:

— 270 000 ECU előleg, amelyet a szerződésnek az utolsó szerződő felek általi aláírását követő két hónapon belül kell megfizetni;

— időszakos kifizések, amelyeket a különböző időszakos előrehaladási jelentések és a megfelelő költségliszták jóváhagyását követő két hónapon belül kell kifizetni, az előleg és az időszakos kifizetések összege nem haladja meg a 486 000 ECU-t;

— a fizetendő teljes hozzájárulásának fennmaradó részét (visszatartott biztosíték 54 000 ECU), két hónappal az utolsó jelentés, dokumentum vagy a terv más szolgáltatásának, és az utolsó időszak költséglistájának jóváhagyását követően kell kifizetni.

17 A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.2 pontja előírja, hogy a Bizottság által teljesített valamennyi kifizetést előlegnek kell tekinteni a megfelelő szolgáltatások vagy ennek hiányában az utolsó jelentés jóváhagyásáig.

5. A megtérítések

18 A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja szerint a szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy amennyiben a Bizottság által a tervhez fizetendő teljes pénzügyi hozzájárulás alacsonyabb lenne, mint az általa teljesített kifizetések teljes összege, haladéktalanul megtérítik számára a különbözetet.

19 Az említett II. melléklet 5. cikke 5.3 pontjának a) (i) alpontja szerint a Bizottság azonnali hatállyal írásban felmondhatta a szerződést amennyiben egy hónapnál nem rövidebb, írásban meghatározott ésszerű határidőben kérte a szerződés nem teljesítésének orvoslását, és az nem történt meg kielégítő módon.

20 A szerződés II. melléklete 5. cikkének, 5.4 pontja előírta, hogy felmondás esetén a közösségi részvétel a költségekben kizárólag a terv Bizottság által elfogadott szolgáltatásainak költségeire vonatkozik, valamint más ésszerű és elfogadható költségekre, beleértve a pénzügyi természetű kötelezettségvállalásokat.

21 Ugyanezen rendelkezés szerint a szerződés II. melléklete 5. cikke, 5.3 pontjának a) alpontja szerinti felmondás esetén írásbeli kérelemre kamat számítható fel valamennyi megtérítendő összegre az Európai Monetáris Intézet által az ECU-műveletekre alkalmazott kamatnál 2%-al magasabb a kamatláb arra az időszakra, amely a pénzösszegek átvétele és a megtérítésük között eltelt.

6. A választottbírósági kikötés

22 A szerződés II. mellékletének 7. cikke választottbírósági kikötést tartalmaz, amely a következőképpen szól:

„Az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága, és fellebbezés esetén az Európai Közösségek Bírósága az egyedül illetékes bíróság a Bizottság és a szerződő felek közötti, a jelen szerződés érvényességére, alkalmazására és értelmezésére vonatkozó jogvitákban."

B — *A szerződés teljesítése*

23 A terv megvalósítása 1998 májusában kezdődött.

24 1998. december 15-én a szerződő felek benyújtottak a Bizottsághoz egy hat hónapra vonatkozó jelentést, amely leírta az elért célokat. Ebben a jelentésben a szerződő felek úgy nyilatkoztak, hogy az 1., 2. és 3. munkaprogramokban előírt szolgáltatásokat teljes egészében teljesítették.

25 A szerződő felek jelentéseiben felvázolt eredmények ellenőrzésére a Bizottság ellenőrző csoport („Review Team") alkalmazását javasolta. Miután az InterTeam megkapta a Bizottság által javasolt szakértőkre vonatkozó információkat, így azok önéletrajzát, az 1999. április 8-i elektronikus levelében megadta a hozzájárulását két jelölt, Guida és Ouzounis kiválasztásához.

26 A szerződő felek és a Bizottság részvételével 1999. június 11-én megtartott értekezleten az ellenőrző csoport előterjesztette az első ellenőrzési jelentését. A jelentésben a terv teljesítésének súlyos hiányosságait állapította meg. Ezeknek az állításoknak a megalapozásaként a csapat bejelentette a tervnek az 1999. július 1-jéig történő felfüggesztését, és felkérte az alpereseket, hogy juttassanak el hozzá minden azt bizonyító szükséges információt, hogy az ellenőrzési jelentésben bemutatott tejesítési hibákat kijavították.

27 Egy 1999. június 18-i levélben a Bizottság összefoglalta az 1999. június 11-i értekezlet során meghozott határozatokat. Ebben a szerződés II. melléklete 5. cikke 5.3 pontjának a) (i) alpontja alapján póthatáridőt is rögzített az alperesek számára, és kilátásba helyezte a szerződés felmondását. Az 1999. július 14-i és 29-i levelekkel a Bizottság ismét vitatta, hogy a szerződő felek teljesítették volna szerződési kötelezettségeiket, és felszólította őket, hogy egy hónapon belül orvosolják a munkák nem teljesítését, valamint a megállapított hiányosságokat.

28 1999 júliusának elején az alperesek bemutattak a Bizottságnak egy jelentést, amely tizenkét hónapos időszakra vonatkozott, és az elért célokat írta le. E jelentés szerint az alperesek a szerződésnek megfelelően teljesítették a tervet.

29 1999. július 5-én az ellenőrző csoport egy második ellenőrzési jelentést mutatott be, amely számításba vette a tizenkét hónap során elért fejlődésről szóló jelentésben lévő információkat és a szerződő felek által benyújtott egyéb kiegészítő dokumentumo-

kat. Ez a jelentés alapvetően kritizálta a szolgáltatások összességét. E szolgáltatások egy részét azonban, annak ellenére, hogy azokat gyengének minősítették, elfogadták.

30 Az 1999. szeptember 8-án tartott értekezleten az ellenőrző csoport az elért céloknak az alperesek általi új, teljes bemutatása ellenére nem változtatta meg a következtetéseit.

31 Az 1999. december 21-i, az InterTeamnek címzett levélben a Bizottság 1999. szeptember 8-i visszaható hatállyal felmondta a szerződést.

C — *A Bizottság által teljesített kifizetések és a megtérítés iránti kérelem*

32 Az euró bevezetésével kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló, 1997. június 17-i 1103/97/EK tanácsi rendelet (HL L 162., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 81. o.) hatálybalépésének következményeképpen e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése alapján az ECU-ra való hivatkozásokat 1 euró = 1 ECU arányban felváltja az euróra való hivatkozás.

33 A szerződés rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság a következő összegeket fizette meg az alpereseknek:

— 270 000 eurót 1998. június 8-án;

— 191 394 eurót 1999. május 6-án az 1998. május 1-jétől október 31-ig tartó időszakra.

Az előlegek teljes összege tehát 461 394 euró.

34 1999. december 21-én a Bizottság levelet írt az alpereseknek, amelyben követelte 317 294 euró visszatérítését, amely a ténylegesen kifizetett 461 394 euró és a 144 180 euró különbözete, amely számítása szerint az általa fizetendő hozzájárulásnak felel meg.

35 A kérelmében szereplő táblázatnak megfelelően ezek az összegek euróban a Bizottság szerint a következőképpen oszlanak meg az alperesek között:

	A	B	C	D
InterTeam	153 500	300 934	29 491,36	271 443
A-Consult	101 500	61 823	40 960,23	20 862
[AMI Semiconductor]	97 000	26 743	26 214,55	529
Ision	70 000	39 926	31 129,77	8 797
Euram-Kamino	40 000	21 606	0	21 606
Intracom	68 000	10 362	16 384,09	(6 022)
[Nordbank]	10 000	0	0	0
	540 000	461 394	144 180	323 237

A = a szerződés szerinti legmagasabb támogatás,
B = ténylegesen kifizetett összeg,
C = elismert támogatás,
D = visszafizetendő összeg (B–C)

D — *Három alperes felszámolása*

1. InterTeam

36 1999. december 22-én az InterTeam taggyűlése elhatározta a társaság felszámolását. 2001. július 17-én az InterTeam benyújtotta az 1999. december 31-i mérlegét, amelyet felszámolási mérlegeként jelölt meg. Ez a mérleg 695 605,33 DEM (azaz 355 657,35 euró) hiányt mutatott ki, amelyet a társaság saját eszközei nem fedeztek. 2001. november 8-án az InterTeamet törölték a cégnyilvántartásból.

2. A-Consult

37 2002. július 10-én csődeljárást indítottak az A-Consulttal szemben, és a jelenlegi felszámolót, E. Roehlichet jelölték ki a társaság vagyonfelügyelőjévé.

38 Az A-Consult ezt követően visszavonta a csődeljárás indítására vonatkozó kérelmét, így a csődre vonatkozó osztrák jogszabályoknak megfelelően az említett eljárás befejeződött, és „felszámolási eljárást" („Anschlußkonkursverfahren") indítottak 2002. július 25-én.

3. Ision

39 2002. július 19-én az Ision vagyonára vonatkozó fizetésképtelenségi eljárást indítottak, és H. Fialskit nevezték ki e társaság vagyonfelügyelőjévé.

II — A Bíróság hatásköréről

A — *A jogi háttér*

40 Az EK 238. cikk szerint:

„A Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Közösség által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbírósági kikötés alapján határozatot hozzon."

41 A Nizzai Szerződéssel bevezetett módosításokat követően az EK 225. cikk (1) bekezdése szerint:

„Az Elsőfokú Bíróság rendelkezik hatáskörrel első fokon a 230., 232., 235., 236. és 238. cikkben említett keresetek elbírálására, kivéve azokat, amelyeket bírói különtanácsok hatáskörébe utaltak, illetve amelyek az alapokmány értelmében a Bíróság hatáskörében maradnak. Az alapokmány úgy rendelkezhet, hogy az Elsőfokú Bíróság egyéb keresetfajták tekintetében is hatáskörrel rendelkezik.

Az Elsőfokú Bíróság e bekezdés szerinti határozataival szemben az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül, kizárólag jogi kérdésekben a Bírósághoz lehet fellebbezni."

42 A Bíróság alapokmánya 51. cikke 2004. május 31-ig hatályos változatában, a Bíróság alapokmánya 51. és 54. cikkének módosításáról szóló, 2004. április 26-i 2004/407/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 132., 5. o.) hatálybalépését megelőzően így rendelkezett:

„Az EK-Szerződés 225. cikkének (1) bekezdésében [...] foglaltaktól eltérve, a tagállamok, a Közösségek intézményei vagy az Európai Központi Bank által benyújtott keresetek elbírálására a Bíróság rendelkezik hatáskörrel."

B — *A választottbírósági kikötés alkalmazhatóságáról*

43 A szerződés II. mellékletének 7. cikkében szereplő választottbírósági kikötés, amelyet a jelen ítélet 22. pontja megismétel, az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságát jelöli meg, mint amely kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a szerződésből esetleg származó jogviták elbírálására.

44 Az mindazonáltal nem vitatott, hogy a hatásköröknek az Elsőfokú Bíróság és a Bíróság közötti megosztása az EK-Szerződés, valamint a Bíróság ahhoz csatolt alapokmánya szerint nem adott hatáskört a keresetlevél benyújtásának időpontjában az Elsőfokú Bíróságnak valamely közösségi intézmény által előterjesztett olyan keresetekre, mint amilyen a jelen kereset is.

45 Erre tekintettel az Elsőfokú Bíróság hivatalához való első benyújtását követően a keresetlevelet a Bíróság alapokmányának 54. cikke alapján továbbították a Bíróság hivatalához.

46 A felek Bíróság hatáskörét ugyan nem vitatták, a választottbírósági kikötés alkalmazhatóságát azonban — ahogyan a főtanácsnok az indítványának 53. pontjában helyesen rámutatott — a Bíróságnak hivatalból meg kell vizsgálnia.

47 Felmerül a kérdés, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a valamely választottbírósági kikötésben való kijelölése megalapozhatja-e a Bíróság hatáskörét az EK 238. cikk alapján, amely kifejezetten a „Bíróságot" ruházza fel hatáskörökkel.

48 A következő érvek miatt erre igenlően kell válaszolni:

49 Ahogyan arra a főtanácsnok az indítványának 59. pontjában utalt, a Szerződésben a „Bíróság" kifejezés használatából következik, hogy ez a megnevezés nem az egyik vagy másik közösségi bíróságra utal, hanem azon közösségi intézményre, amely magában foglalja a Bíróságot és az Elsőfokú Bíróságot. Ebből következően az EK 238. cikkben a „Bíróságra" tett utalást úgy kell érteni, mint amely erre az intézményre vonatkozik, és ez utóbbit kell valamely szerződésben megemlíteni annak érdekében, hogy az egyik vagy másik közösségi bíróságra hatáskört ruházhassanak.

50 A Szerződés nem ír elő a választottbírósági kikötésben alkalmazandó meghatározott formulát. E körülmények között minden olyan megfogalmazás, amely arra utal, hogy

a feleknek az a szándéka, hogy esetleges vitáikat kivonják a nemzeti bíróságok hatásköre alól, és azokat a közösségi bíróságok hatáskörébe utalják, elegendőnek tekintendő ahhoz, hogy az EK 238. cikk alapján megalapozza ez utóbbiak hatáskörét.

51 Az Elsőfokú Bíróság kijelölése egyértelműen kielégíti ezt az ismérvet anélkül, hogy szükséges lenne a kérdéses kikötést a szerződésre alkalmazandó jog alapján értelmezni.

52 Az a tény, hogy a felek a „Bíróság" intézményén belül tévesen próbálták meghatározni azt a konkrét bíróságot, amely a vitáikat elbírálja, és hogy a választottbírósági kikötés részlegesen hatálytalan, nem változtat azon, hogy a felek egyértelműen kifejezték azon akaratukat, hogy az esetleges vitáikat kivonják a nemzeti bíróságok hatásköre alól, hogy azokat a közösségi bíróságok hatáskörének vessék alá.

53 A Bíróság tehát hatáskörrel rendelkezik a Bizottság keresetéről, valamint az Intracom által benyújtott viszontkeresetről való határozathozatalra.

III — A kereset elfogadhatóságáról, amennyiben az három felszámolás alatt álló vagy már felszámolt társaság ellen irányul

54 Az alperesek közül három, az InterTeam, az A-Consult és az Ision vitatják a kereset elfogadhatóságát annyiban, amennyiben az ellenük irányul, főként arra alapozva, hogy a kereset benyújtásának idején ők a felszámolási eljárás különböző szakaszaiban voltak.

A — *A jogi háttér*

1. A közösségi jog

55 A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.), amelyet az EK 61. cikk c) pontja és az EK 67. cikk (1) bekezdése alapján fogadtak el, különösen a következő preambulumbekezdéseket tartalmazza:

„(2) A belső piac megfelelő működése megkívánja a több államra kiterjedő vonatkozású fizetésképtelenségi eljárások megfelelő és hatékony működését, és e cél elérése érdekében szükséges elfogadni e rendeletet, amely a Szerződés 65. cikke értelmében vett, polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés hatálya alá tartozik.

(3) A vállalkozások tevékenységének egyre számosabb, több államra kiterjedő hatása van, és ezért a közösségi jog növekvő mértékben szabályozza ezt. Mivel az ilyen vállalkozások fizetésképtelensége a belső piac megfelelő működésére is hatással van, szükség van a fizetésképtelen adósok vagyonával kapcsolatos intézkedések összehangolására.

(4) A belső piac megfelelő működéséhez szükséges az olyan körülményeket elkerülni, amelyek arra ösztönzik a feleket, hogy kedvezőbb jogi helyzet elérése érdekében a vagyonukat vagy a bírósági eljárást egyik tagállamból a másikba helyezzék (ún. *forum shopping*).

[...]

(8) A több államra kiterjedő fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságának és eredményességének javítása érdekében szükséges és indokolt, hogy e területen a joghatóságra és az elismerésre, valamint az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket egy olyan közösségi jogi aktus tartalmazza, amely a tagállamokban kötelező és közvetlenül alkalmazandó."

56 Ugyanez a rendelet a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„3. cikk

Nemzetközi joghatóság

„(1) A fizetésképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatók. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.

(2) Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik hatáskörrel az adós elleni fizetésképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén belül is. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyontárgyaira korlátozódnak.

[...]

4. cikk

Az alkalmazandó jog

(1) Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, a fizetésképtelenségi eljárásra és hatásaira annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az ilyen eljárást megindítják, a továbbiakban az »eljárást megindító állam«.

(2) Az eljárást megindító állam jogszabályai határozzák meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit. Különösen meg kell határozni:

[...]

f) a fizetésképtelenségi eljárásnak az egyéni hitelezők által indított eljárásokra gyakorolt hatásait, a folyamatban lévő peres eljárások kivételével;

[...]

16. cikk

Alapelv [A fizetésképtelenségi eljárás elismerése]

(1) A 3. cikk alapján hatáskörrel rendelkező tagállam bírósága által hozott fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatokat az összes többi tagállam attól kezdve ismeri el, amikor az hatályossá válik az eljárást megindító államban.

Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha az adós ellen perképessége hiánya miatt nem tudják megindítani a fizetésképtelenségi eljárást más tagállamokban.

(2) A 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárás elismerése nem zárja ki, hogy egy másik tagállam bírósága a 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárást indítson. Az utóbbi eljárás a III. fejezet értelmében másodlagos fizetésképtelenségi eljárás. [...]

17. cikk

Az elismerés hatásai

(1) A 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárást megindító határozat, minden további alaki követelmény nélkül, bármely más tagállamban ugyanazzal a joghatással rendelkezik, mint az eljárást megindító állam jogszabályai szerint és a 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárás megindításáig a másik tagállamban is, kivéve, ha ez a rendelet másként rendelkezik.

(2) A 3. cikk (2) bekezdésében említett eljárás joghatását egy másik tagállamban nem kifogásolhatják. A hitelezők jogainak bármilyen korlátozása, különösen a fizetési haladék vagy a tartozáselengedés, csak a hozzájárulásukat adó hitelezők esetében van hatással egy másik tagállam területén található vagyontárgyakra.

[...]

40. cikk

Tájékoztatási kötelezettség a hitelezők irányában

(1) Amikor a tagállamban fizetésképtelenségi eljárást indítanak, annak az államnak az illetékes bírósága vagy az általa kijelölt felszámoló haladéktalanul tájékoztatja azokat az ismert hitelezőket, akiknek szokásos tartózkodási helye, állandó lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van.

(2) Ez az egyedi értesítésben nyújtott tájékoztatás különösen a határidőket, a határidők tekintetében megállapított szankciókat, a benyújtott kérelem elfogadására felhatalmazott testületet vagy hatóságot és az egyéb megállapított intézkedéseket tartalmazza. Az ilyen értesítés azt is jelzi, hogy azoknak a hitelezőknek, akiknek követelései elsőbbséget élveznek vagy dologilag biztosítottak, be kell-e jelenteniük követeléseiket.

[...]"

2. A nemzeti jog

57 A német jogban valamely társaság ellen fizetésképtelenségi eljárás indítása különösen a következő következményekkel jár:

— Az 1994. október 5-i Insolvenzordnung (a fizetésképtelenségről szóló német törvény, BGBl. 1994. I, 2866. o.) (a továbbiakban: InsO) jogvitára alkalmazandó változatának 80. §-a alapján a társaság vagyonkezelése a vagyonkezelő feladata. Ez magában foglalja a jogot, hogy pereljen és perelhető legyen, amelynek folytán a társaság elleni keresetlevelet a vagyonkezelőnek, és nem a társaságnak kell kézbesíteni.

— Az InsO 87. §-a alapján a hitelezők kintlévőségeiket csak a fizetésképtelenségi eljárásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően igényelhetik a társaságtól. Következésképpen az InsO 174. és az azt követő §-ainak rendelkezései lépnek a polgári eljárásjog által szabályozott rendes keresetek helyébe, és a közvetlenül a társaság vagy a vagyonkezelő elleni jogérvényesítés nem elfogadható.

58 Az osztrák jogban a Konkursordnung (a csődről szóló osztrák törvény, RGBl. 337/1914., a jogvitára alkalmazandó változatában, a továbbiakban: a KO) 6. §-ának (1) bekezdése megtiltja valamennyi olyan peres eljárás indítását és folytatását, amely a felszámolás alatt álló társaság vagyonát alkotó javakra vonatkozó jogok érvényesítésére irányul.

B — *Az InterTeam elleni kereset elfogadhatóságáról*

59 Az AMI Semiconductor, az Euram és az InterTeam szerint a kereset az InterTeamre vonatkozó részében elfogadhatatlan, mivel ezt a társaságot 2001. november 8-án, azaz kilenc hónappal a Bizottság keresetlevelének benyújtása előtt törölték a cégjegyzékből, következésképpen az InterTeam ebben az időpontban már nem rendelkezett jogképességgel.

60 Ahogy a főtanácsnok indítványának 67. pontjában rámutatott, valamely társaság elleni kereset elfogaadhatatlan, amennyiben benyújtásakor ez a társaság sem jogképességgel, sem perbeli jogképességgel nem rendelkezik. Az e tekintetben alkalmazandó jog a szóban forgó társaságok megalapítását szabályozó jog, a jelen esetben a német jog (lásd a 81/87. sz., Daily Mail és General Trust ügyben 1988. szeptember 27-én hozott ítélet [EBHT 1988., 5483. o.] 19. ponját és a C-208/00. sz. Überseering-ügyben 2002. november 5-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-9919. o.] 81. pontját).

61 Nem vitatott, hogy a német jogban az olyan korlátolt felelősségű társaság („GmbH"), mint az InterTeam, a felszámolással elveszíti a perbeli jogképességét, ami előfeltételezi a cégjegyzékből való törlését a hiányzó vagyon hatósági megállapítását követően. A törlés tehát felállítja a vagyon hiányának vélelmét.

62 Jóllehet ezt a vélelmet meg lehet dönteni, aminek következtében a törölt társaság visszanyeri a perbeli jogképességét, azonban ebben a tekintetben egyszerűen azt állítani, hogy valamely törölt társaság még rendelkezik eszközökkel — ellentétben a Bizottság állításával —, nem elégséges. Ez utóbbinak tényekkel kellett volna alátámasztania az állításait, megjelölve például, hogy szerinte mely eszközök maradtak meg, pontosítva legalább megközelítő értéküket, illetve jogalapjukat, valamint adott esetben az érintett adóst.

63 E megjelölések hiányában a keresetet az InterTeam ellen irányuló részében elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

C — *A kereset A-Consult és Ision ellen irányuló részének elfogadhatóságáról*

64 A keresetlevél benyújtásának időpontjában a fizetésképtelenségi eljárások már megindultak a két társaság ellen a rájuk vonatkozó nemzeti jog szerint.

65 Nem vitatott, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján — az A-Consult tekintetében a KO 6. §-a, az Ision tekintetében pedig az Inso 87. §-a — az olyan kereset, mint a Bizottságé, e körülmények között elfogadhatatlannak minősült volna, ha azt a nemzeti bíróságok előtt indították volna e társaságok ellen.

66 Az EK 238. cikk a választottbírósági kikötéssel együtt hatáskört biztosít a Bíróságnak a felek közötti jogviták eldöntésére.

67 Mindamellett felmerül annak a kérdése, hogy e hatáskört hogyan kell gyakorolni az olyan fél vonatkozásában, amely ellen fizetésképtelenségi eljárást indítottak. Ezt a kérdést a Bíróság előtt alkalmazandó eljárásjogra tekintettel kell elbírálni.

68 Tekintettel arra, hogy sem a Bíróság alapokmánya, sem annak eljárási szabályzata nem tartalmaz különös rendelkezéseket az olyan felek ellen indított keresetek elintézésével kapcsolatban, akikkel szemben fizetésképtelenségi eljárást indítottak, az alkalmazandó szabályokat a tagállamok eljárásjogainak a tárgyra vonatkozó közös elveiből kell levezetni.

69 Ebből a szempontból úgy tűnik, hogy a tagállamok eljárásjogainak többségében a hitelező nem érvényesítheti egyénileg a bíróság előtt a követeléseit valamely olyan személlyel szemben, amely ellen fizetésképtelenségi eljárás van folyamatban, hanem köteles betartani az alkalmazandó eljárás szabályait, aminek hiányában a kereset elfogadhatatlan. A tagállamok egyébként kötelesek kölcsönösen tiszteletben tartani az ezen államok egyikében indított eljárásokat. Ez következik az 1346/2000 rendeletből, amely a 4. cikke (2) bekezdésének f) pontjában előírja, hogy a fizetésképtelenségi eljárásnak az egyéni hitelezők által indított eljárásokra gyakorolt hatásait szabályozó jog az eljárást megindító állam joga, a jelen esetben az osztrák és a német jog. Ezenkívül ugyanezen rendelet 16. és 17. cikke szerint a valamely tagállamban megindított fizetésképtelenségi eljárást az összes többi tagállamban elismerik, és ott azokat a hatásokat fejti ki, amelyeket az eljárást megindító állam joga tulajdonít neki.

70 Ahogyan a főtanácsnok az indítványának 84. és 85. pontjában rámutatott, az 1346/2000 rendelet rendelkezéseinek célja, amint az a (2), (3), (4) és (8) preambulumbekezdéséből következik, hogy biztosítsa az Európai Unión belül a fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságát és összehangolását, és ezáltal a rendelkezésre álló eszközöknek az összes hitelező közötti egyenlő felosztását. A közösségi intézmények nem indokolható előnyt élveznének más hitelezőkkel szemben, ha lehetőségük volna a követeléseiket a közösségi bíróságok előtt indított eljárások keretében érvényesíteni, amíg a nemzeti bíróságok előtti bármilyen jogérvényesítés lehetetlen.

71 Ezenkívül a Bizottság tévesen hivatkozik az 1346/2000 rendelet 40. cikkére a fizetésképtelenségi eljárás 2002. július 10-i megindítása és az arról szóló 2002.

szeptember 23-i értesítés között eltelt két és fél hónap alapján, amikor kifogásolja e rendelet alkalmazását a jelen ügyben. Először az említett rendelet 17. cikkének (1) bekezdése alapján a fizetésképtelenségi eljárás megindítása joghatással van más tagállamokra anélkül, hogy bármilyen tájékoztatásra szükség lenne ugyanazon rendelet 40. cikke szerint. Másodszor, még ha a Bizottság tájékoztatását elkésettnek is kellene tekinteni, az 1346/2000 rendelet nem ír elő semmilyen következményt az ilyen késedelemre az eljárásnak más tagállamokban való elismerésére vonatkozóan, kivéve a késedelmes értesítéssel okozott valamennyi kár megtérítésére vonatkozó esetleges jogot.

72 E megfontolásokra tekintettel a Bizottságnak a keresetlevélben megfogalmazott keresetét az A-Consult és az Ision elleni részében elfogadhatatlannak kell minősíteni.

D — *A Bizottság kiegészítő kereseti kérelméről*

73 A Bizottság a tárgyalás során másodlagos kereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a keresetének az A-Consult és az Ision ellen irányuló részét tekintsék úgy, mint amelynek tárgya a követelései megalapozottságának megállapítása, annak érdekében, hogy azokat a nemzeti fizetésképtelenségi eljárásokban érvényesítse.

74 E másodlagos kereseti kérelem nyilvánvalóan megalapozatlan.

75 Először is az ellentétes az eljárási szabályzat 38. cikkének előírásaival. E rendelkezés szerint a feleknek a keresetlevélben meg kell határozniuk a jogvita tárgyát. Még ha az eljárási szabályzat 42. cikke — bizonyos feltételek mellett — lehetővé teszi is új jogalapok felhozását, az eljárás során valamely fél nem változtathatja meg a jogvita tárgyát (lásd a 232/78. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1979. szeptember 25-én hozott ítélet [EBHT 1979., 2729. o.] 3. pontját és a 125/78. sz., Gema kontra Bizottság ügyben 1979. október 18-án hozott ítélet [EBHT 1979., 3173. o.] 26. pontját]. Az első alkalommal a tárgyalás során előterjesztett új kérelmek nem fogadhatók el, mivel ez megfosztaná az alpereseket attól a lehetőségtől, hogy előkészítsék a választ, és így megsértené a védelemhez való jogot.

76 Másodszor ez a kereseti kérelem túlmegy a Bíróságra a választottbírósági kikötésben ruházott hatáskörön, amely ezt a hatáskört a „Bizottság és a szerződő felek közötti jogvitákra" korlátozza, amíg a fizetésképtelenségi eljáráshoz szükséges megállapításra irányuló kereset más felekre, azaz a felszámolás alatt álló társaság többi hitelezőjére is kihat. Ebben a tekintetben hangsúlyozni lehet, hogy a Bizottság nem indított eljárást azzal a céllal, hogy e feleket bevonja a jelen jogvitába.

77 Végül a jelen ítélet 68–70. pontjában ismertetett megfontolások a Bizottság másodlagos kereseti kérelmére is alkalmazhatóak, amelyet ezért elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

78 Következésképpen a Bizottság másodlagos kereseti kérelmét mint úgyszintén elfogadhatatlant el kell utasítani.

IV — Az AMI Semiconductor, az Intracom, az Euram és a Nordbank ellen irányuló kereset megalapozottságáról

79 A Bizottság az alperesekkel szembeni fizetési igényeinek megalapozása céljából két jogalapra hivatkozik. Egyrészt a szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontjából következő, megtérítésre vonatkozó szerződéses jogra támaszkodik. Másrészt hivatkozik az alpereseknek a Bürgerliches Gesetzbuch (német polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 812. cikke szerinti jogalap nélküli gazdagodására, amely előírja, hogy „aki más szolgáltatása útján vagy egyéb módon annak költségére valamit jogalap nélkül szerez, ennek visszaszolgáltatására köteles".

A — *A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontjára alapozott megtérítési jog*

80 A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja előírja, hogy amennyiben a terv érdekében teljesített kifizetések meghaladják a Bizottság által fizetendő teljes pénzügyi hozzájárulást, a szerződő felek kötelesek haladéktalanul megtéríteni a kifizetések és a hozzájárulás különbözetét.

81 E rendelkezés jelen ügyben történő alkalmazását illetően különösen két kérdés merül fel. Először is meg kell határozni, hogy az említett rendelkezésben előírt megtérítési kötelezettség egyetemleges kötelezettség-e, vagy ellenkezőleg, a megtérítést csak azoktól a szerződő felektől lehet követelni, akik ténylegesen kaptak pénzösszegeket a Bizottságtól. Másodszor meg kell vizsgálni a Bizottság által fizetendő teljes pénzügyi hozzájárulás kiszámítását.

1. Az egyetemleges felelősségről

82 A „szerződő felek" kifejezést a szerződés a második oldalán úgy határozza meg, mint amely együttesen jelenti azt a hét alperest, akik a Bizottsággal a szerződést megkötötték. Mindamellett e kifejezés a szerződés II. melléklete 23. cikke 23.3 pontjában történő használatának pontos következményei a felek között élénk viták tárgyát képezték.

83 A Bizottság szerint az említett kifejezés használata bizonyítja, hogy az e rendelkezésben előírt megtérítési kötelezettség valamennyi szerződő felet terheli, és nemcsak azokat, akik a szóban forgó előlegeket megkapták. A Bizottság ezért valamennyi szerződő felet perelheti az előleg teljes összegéért.

84 Az alperesek érvelése szerint ezzel ellentétben az egyetemleges felelősséget nem lehet levezetni pusztán a „szerződő felek" kifejezés használatából, mivel ha a felek szándékának ilyen felelősség felelt volna meg, azt egyértelműen kifejezésre kellett volna juttatni. Ezenkívül észrevételezik, hogy a szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontjában szereplő kötelezettség e rendelkezés kifejezett megfogalmazásából következően „megtérítési" kötelezettség, ami e fogalom meghatározásából következően feltételezi, hogy előzőleg megkapta a megtérítendő összeget az a fél, akitől azt követelik.

85 Mivel a 23. cikk 23.3 pontja e tekintetben önmagában nem kellően egyértelmű, azt más szerződéses rendelkezések összefüggésében kell értelmezni, különösen a szerződés 1. cikkének fényében.

86 A szerződés 1. cikkének 1.1 pontja első látásra „egyetemleges" („jointly and severally") kötelezettséget ró a felekre „az I. mellékletben felsorolt munkák" végrehajtására vonatkozóan. Ez a kötelezettség, amely már a megfogalmazása szerint is csak a munkák végrehajtására vonatkozik, az előlegek megtérítésére azonban nem, ezt követően ugyanazon cikk 1.2 pontja alapján szigorúan korlátozott.

87 A szerződés 1. cikke 1.2 pontjának második mondata kizárja az előleg megtérítésével kapcsolatos egyetemleges felelősséget amikor előírja, hogy „egyik szerződő fél sem köteles [...] valamely mulasztó szerződő fél tartozásának összegét visszatéríteni, kivéve ha a mulasztáshoz maga is hozzájárult".

88 Ebből az elemzésből kiderül, hogy a szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja — a szerződés 1. cikkének 1.2 pontjára figyelemmel értelmezve — nem teszi kötelezővé valamely szerződő fél számára, hogy az általa ténylegesen megkapott előleget megtérítse, kivéve, ha bizonyításra kerül, hogy hozzájárult valamely olyan mulasztáshoz, amely alapján a Bizottságnak valamely másik szerződő fél részére kifizetett előleg vonatkozásában megtérítési joga keletkezett. Annak bizonyítása, hogy valamely szerződő fél ilyen mulasztáshoz maga is hozzájárult, szükségképpen a Bizottságot terheli, mivel felperesi minőségében ő hivatkozik erre a mulasztásra.

89 A Bizottság nem bizonyította, hogy az AMI Semiconductor, az Euram, az Intracom vagy a Nordbank bármilyen módon hozzájárult volna valamely másik szerződő fél meghatározott mulasztásához, amelynek következményeként az említett intézménynek joga keletkezett volna e másik szerződő fél által megkapott összeg megtérítésére. Ahogyan a főtanácsnok indítványának 145. pontjában rámutatott, az általános jellegű kijelentések, amelyek szerint az alperesek nem működtek kellően együtt, vagy nem teljesítették a tájékoztatási kötelezettségeiket a Bizottsággal szemben, nem elegendőek ebben a tekintetben, még abban az esetben sem, ha azok részben az ellenőrzési jelentésben foglaltakon alapulnak.

90 Megállapítható tehát, hogy az alperesek egyikét sem lehet a szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja alapján a részére kifizetett összeget meghaladó összeg megtérítésére kötelezni.

2. A Bizottság által fizetendő pénzügyi hozzájárulás kiszámításáról

91 A szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja a megtérítéshez való jogot attól a feltételtől teszi függővé, hogy a terv alapján a Bizottság által fizetendő teljes pénzügyi hozzájárulás alacsonyabb legyen a már kifizetett előlegek összegénél. Ebben az esetben valamennyi alperes köteles megtéríteni az általa kapott előleg és az általa igényelhető költségtérítés közötti különbséget.

92 A keresetlevelében a Bizottság a jelen ítélet 35. pontjába bemásolt táblázatban jelölte meg azokat az összegeket, amelyeket álláspontja szerint az egyes alpereseknek egyetemleges felelősség hiányában egyénileg meg kellene térítenie. Az említett összegeket úgy számították ki, hogy az egyes szerződő felek által a Bizottságtól ténylegesen megkapott összegekből kivonták az ez utóbbi által elfogadott szolgáltatásokkal kapcsolatos összegeket, amennyiben a szóban forgó szerződő félnek a szerződés I. mellékletében szereplő felosztás szerint e szolgáltatáshoz hozzá kellett járulnia.

93 Tekintettel arra, hogy a Bizottság elismeri, hogy a Nordbank semmilyen kifizetésben nem részesült, valamint hogy az Intracom alacsonyabb összeget kapott, mint amennyi járt volna a részére, a Bizottság ettől a két alperestől semmilyen megtérítést nem igényelhet.

94 Nem vitatott, hogy az AMI Semiconductor összesen 26 743 euró összeget kapott, és hogy a Bizottság a munkákat 26 214,55 euró értékben fogadta el. Ebből következően a legmagasabb összeg, amelyet ennek a társaságnak meg kell térítenie, 528,45 euró. Az szintén nem vitatott, hogy az Euram 21 606 euró összeget kapott, és hogy a munkák közül, amelyeknél közreműködött, egyet sem fogadtak el.

95 Az e két alperes ellen irányuló kérelmeket illetően a Bizottság nem utasíthatja el megalapozottan a szolgáltatások jóváhagyását vagy a költséglistát anélkül, hogy részletesen igazolná azok hiányos jellegét. A Bizottság állításával ellentétben a szerződés különös jellegéből — ami abból adódik, hogy tárgya olyan támogatások kifizetése, amelyek fejében az említett intézmény számára nem jár tényleges ellenszolgáltatás — nem következik, hogy ez utóbbi mérlegelési joggal rendelkezne a szolgáltatások elfogadása vonatkozásában. Ahogyan azt a főtanácsnok az indítványának a 167–171. pontjában joggal megállapítja, ahhoz, hogy a Bizottságnak ilyen széles körű egyoldalú döntési jogkört adjanak, ilyen értelmű kikötéseket kellett volna a szerződésbe foglalni.

96 Meg kell tehát vizsgálni, hogy jogos-e a Bizottság részéről az AMI Semiconductor és az Euram szolgáltatásainak elutasítása. Ahogyan azt a főtanácsnok indítványának 161. pontjában megállapította, a jogvita lényegében a következő szolgáltatásokra vonatkozik: 1.1 (A felhasználó által meghatározott rendszerfunkciók és tervspecifikációk teljes készlete, „Complete set of user-defined system functions and design specifications"), 1.2 (A tervspecifikációk teljes készlete e szervezetek kereskedelmi szoftverkörnyezetébe való jövőbeli szoftverinterfész-integrálás céljából, „Complete set of design specifications for future software interfaces to integrate with the commercial software environment of these organisations") és 1.3 (A jövőbeli üzleti partnerek IT-környezetének teljes leírása, „Full description of future business parners' IT environment"), mivel az elutasított szolgáltatások közül az AMI Semiconductor és az Euram csak e három megvalósításához járult hozzá.

97 A Bizottság e szolgáltatások elutasítását teljes egészében azokra a jelentésekre alapozta, amelyekben az ellenőrző csoport elutasítást javasolt. E jelentések bizonyító erejére vonatkozóan kezdettől el kell vetni a Bizottságnak azt a feltételezését, hogy azoknak az alperesek tekintetében kötelező jellege van. Ez utóbbiak ugyan jóváhagyták az említett intézmény által javasolt két jelölt kiválasztását, azonban sem a szerződés II. mellékletének 8. cikke, sem a szerződés más kikötése, sem a felek közötti közlésekben szereplő egyéb tény nem utalnak arra, hogy a szerződő felekre kötelezőek lettek volna e csapat jelentései. Az ilyen kötelező erő egyébként nyilvánvalóan ellentétes lett volna az ebben a kérdésben a Bizottság által elfoglalt állásponttal, amely a tárgyaláson azt állította, hogy ő maga figyelmen kívül hagyhatja ezeket a jelentéseket, ha úgy kívánja.

98 A második ellenőrzési jelentésben az ellenőrző csoport a szóban forgó szolgáltatások elutasítását javasolta. Az 1.1 szolgáltatást nagyrészt hiányosnak és kevéssé alaposnak jellemezték. Az 1.2 és az 1.3 szolgáltatást nem létezőnek ítélték, mivel a csapat rendelkezésére bocsátott okiratok elnevezésük alapján csak „összefoglalók" voltak, és nem teljes okiratok.

99 A jelentésekben néhány meg nem magyarázott ellentmondás fedezhető fel. Az 1.1 szolgáltatást illetően például az ellenőrző csoport kifogásolja azt a tényt, hogy a pénzügyi és a logisztikai ágazat vállalkozásai, jóllehet az alperesek által alkotott konzorciumban képviselve vannak, nem járultak hozzá e szolgáltatás megvalósításához. A szerződés I. mellékletéből azonban az következik, hogy a szerződés nem írta elő a Nordbank és az Euram részvételét ebben a szolgáltatásban. Az ellenőrző csoport ebben a tekintetben nyilvánvalóan nem a szerződéses ismérveket alkalmazta a nyújtott szolgáltatások megfelelőségének értékeléséhez, hanem — helytelenül — a saját ismérveit.

100 Az 1.3 szolgáltatást illetően a Bizottság a tárgyalás során közölte, hogy annak az alperesek általi bemutatása csak egy oldalt foglalt el, ami nem egyeztethető össze a szerződésben erre a szolgáltatásra előírt ráfordítással. Ugyanis első ránézésre megállapítható a meglepő eltérés a szerződés I. mellékletének 57. oldalán valamely személy részére előírt négy és fél hónapos munka és a benyújtott jelentés rövidsége

között. A jelentés rövidsége mindazonáltal nem jelenti szükségképpen annak nem kielégítő minőségét vagy a szerződéses kikötésekkel való összeegyeztethetlenségét, amelyek a jelen esetben az egyedüli lényeges ismérvek. Amennyiben a Bizottságnak kétségei voltak a valamely szolgáltatásért számlázott költségek összegére vonatkozóan, a szolgáltatás visszautasítása helyett a költséglistákat kellett volna kifogásolnia a szerződés II. mellékletének 18–20. cikkében található ismérvek alapján.

101 Ahhoz, hogy valamely szolgáltatás visszautasítását igazolni tudja, a Bizottságnak egyenként azonosítania kell a szolgáltatás azon jellemzőit, amelyeket kifogásolni szándékozik, meghatározva azokat az indokokat, amelyek miatt e szolgáltatás nem felel meg a szerződéses kikötéseknek. A jelen esetben sem az ellenőrzési jelentés, sem a Bizottság keresetlevele nem eléggé egyértelmű ebben a vonatkozásban.

102 Következésképpen el kell utasítani a Bizottságnak a szerződés II. melléklete 23. cikkének 23.3 pontja szerinti megtérítési jogra alapozott érveit. Ennélfogva el kell utasítani az ugyanezen melléklet 5. cikkének 5.4. pontján alapuló, kamatokra vonatkozó igényt is.

B — *Megtérítés a BGB 812. §-a alapján*

103 Ahogyan a főtanácsnok indítványának 185. pontjában helyesen megállapította, a tartozatlan fizetés jogalap nélküli gazdagodás címén történő visszakövetelésére irányuló, a BGB 812. §-a szerinti kérelmet ugyanazon érvek alapján kell elutasítani, mint a szerződésre alapozott megtérítési kérelmet. Mivel a Bizottság nem terjesztett elő bizonyítékokat arra vonatkozóan, hogy a megkapott kifizetések a szerződő felek igényeinél magasabbak voltak, nem bizonyította a jogalap nélüli gazdagodást.

104 Következésképpen a Bizottság keresetét teljes egészében el kell utasítani.

V — Az Intracom viszontkeresetéről

105 Viszontkereseti kérelmével az Intracom 6 022 euróo Bizottság általi megfizetését kérelmezi. Ez az összeg az InterTeam részéről az Intracomnak fizetett 10 362 euró előleg és a jóváhagyott szolgáltatásokkal kapcsolatos költségeknek az Intracom által viselt, a Bizottság számítása szerint 16 384,09 euró összegű része közötti különbözetből adódik.

106 Az Intracom, azonkívül, hogy azt állítja, a Bizottság „jogalap nélkül gazdagodott", nem jelöli meg e kérelem jogalapját.

107 Nem vitatott, hogy az InterTeamnek teljesített kifizetései alapján a Bizottság elegendő pénzösszeget fizetett az alpereseknek, hogy fedezze 6 022 eurónak az Intracom részére történő kifizetését. A szerződés végére 300 934 eurót utaltak át az InterTeamnek anélkül, hogy az ezt az összeget a többi alperesnek továbbította volna. Tekintettel arra, hogy az InterTeam a szerződés I. mellékletének 6. pontjában lévő formanyomtatványban szereplő számok szerint a szerződés alapján — saját jogon — legmagasabb összegként 153 500 eurónyi kifizetésre volt jogosult, az InterTeam a többi szerződő fél nevében legalább 147 434 eurót tartott vissza.

108 Erre tekintettel a Bizottság nem gazdagodott jogalap nélkül. Ennélfogva az Intracom viszontkeresetét el kell utasítani.

A költségekről

109 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) Az Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry viszontkeresetét elutasítja.

3) Az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások